

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Modernă, Arhivistică și Etnologie
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Etnologie/ Licențiat în studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	HLR5601 Antropologia religiilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Lionel-Decebal Roșca						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Lionel-Decebal Roșca						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	175	Din care: 3.5 curs	95	3.6 seminar/laborator	80
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					43
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		175			
3.8 Total ore pe semestru		175			
3.9 Numărul de credite		7			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu
4.2 de competențe	• Nu

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală de curs
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Sală de seminar

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual • Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare) • Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate • Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global) • Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale • Consilierea factorilor implicați în situații ce presupun relații interumane între grupuri supuse unor procese de aculturație (minorități, refugiați, marginali, etc)
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare. • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a utiliza aparatul conceptual și metodologic de bază al antropologiei culturale/ a religiilor, precum și capacitatea de integrare a contribuțiilor altor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza din perspective multiple (istorică, socială, antropologică etc.) a fenomenului religios • Capacitatea de a identifica, analiza și clasifica faptele cu relevanță religioasă în contexte multiple (local, regional, național, global) • Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu specific religios/ cultural/ artistic cu respectarea eticii profesionale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activității semestriale. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a cerințelor și a modalității de evaluare. Divizarea științei religiilor	Prelegerea academică	
2. Religia și sacralul. Conceptualizări fundamentale în antropologia religiilor.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
3. Religia „primitivă”. Figuri ipotetice, încercări de reconstrucție.	Prelegerea academică;	

	întrebarea euristică; analiza de text	
4. Antropologia religioasă – scurt istoric. Școli și curente în devenirea istoriei religiilor.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
5. Mitul: poveste sacră/ poveste profană. Grile de lectură, chei de interpretare.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
6. Forme și conținuturi ale credințelor religioase. Perspective fenomenologice/ perspective istorice.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
7. Ritul sau mitul în acțiune. Teoria și practica ritului.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
8. Tehnici și strategii rituale. Purificarea. Inițierea. Sacrificiul. Rugăciunea etc.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
9. Magia: între tradiție și reinterpretare contemporană. Constante și actualizări în studiul magiei.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
10. Forme tradiționale și forme contemporane ale vrăjitoriei. Rural vs. urban în analiza fenomenului vrăjitoriei. Vrăjitoria: între universal și local.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
11. Șamanismul: date tradiționale și revival contemporan. Șamanismul și religiile universale.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
12. Religiozitate contemporană, între laicizare și redescoperire a religiosului. De la „Dumnezeu își ia revanșa” la religiozitățile alternative (universul New-Age).	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
13. Religiile tradiționale și mutațiile lor în lumea contemporană. Marginalitatea și centralitatea religioasă astăzi.	Prelegerea academică; întrebarea euristică; analiza de text	
14. Religie și politică în societatea tradițională și în lumea contemporană. Posibile direcții de evoluție.	Expunere, dialog.	

Bibliografie

- Eliade, Mircea, Culianu, I.P., *Dicționarul religiilor* (orice ediție);
- Meslin, Michel, *Știința religiilor*, Ed. Humanitas, București, 1993.
- Delumeau, Jean (coord.), *Religiile lumii*, Ed. Humanitas, București, 1996
- Gauchet, Marcel, *Dezvrăjirea lumii. O istorie politică a religiei*, Ed. Științifică, București, 1995,
- Kepel, Gilles, *Dumnezeu își ia revanșa*, Ed. Artemis, București, 1994
- Bruno Wurtz, *New Age*, Ed. de Vest, Timișoara, 1992
- Augé, Marc, *Religie și antropologie*, Ed. "Jurnalul literar", București, 1995.
- Durkheim, Emile, *Formele elementare ale vieții religioase*, Ed. Polirom, Iași, 1995.
- Liiceanu, Aurora, *Povestea unei vrăjitoare. O abordare antropologică a mentalității tradiționale*, Ed. All, București, 1998.
- Mauss, Marcel, *Eseu despre dar*, Ed. Polirom, Iași, 1997.
- Olteanu, Antoaneta, *Școala de solomonie. Divinație și vrăjitorie în context comparat*, Ed. Paideia, București, 1999.

- Riviere, Claude, *Socio-antropologia religiilor*, Ed. Polirom, Iași, 2000.
- Wach, Joachim, *Sociologia religiei*, Ed. Polirom, Iași, 1997.
- Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Ed. Humanitas, București, 1994 (și alte ediții).

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activității. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a metodelor de lucru.	Expunerea, explicația, dialogul.	
2. Sacrul și profanul în viziunea lui Mircea Eliade.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația.	
3. Religii primitive, religiei arhaice, religii tradiționale, religii universale.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
4. Evoluționismul, difuzionismul, funcționalismul, sociologia religiilor.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
5. Mitul ca poveste exemplară. Statutul mitului în antropologia religioasă.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
6. Perspectiva istorică și perspectiva morfologică în analiza fenomenului religios.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
7. Ritul și ritualurile: constante universale și particularizări istorice.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
8. Practica ritului în tradiția religioasă universală și locală. Cultura populară tradițională românească și ritualurile ei definitorii.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
9. „Gîndirea sălbatică” și mentalitatea magică. Substratul magic al culturii populare arhaice și tradiționale.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
10. Vrăjitoria în contextul culturii populare românești. Univers spiritual și acțiune pragmatică în practicile magice tradiționale.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	

11. Religia înainte de religie: universul spiritual al șamanismului. Vestigii în cultura populară tradițională românească. A existat un „șamanism” românesc ?	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
12. Revitalizarea religiilor tradiționale și (re)nașterea unor religii alternative în lumea de azi. Noi prezențe religioase în spațiul românesc.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
13. Religiile și religiozitatea tradiționale azi, în context global și în societatea românească actuală.	Analiză de text. Brainstorming. Conversația, Explicația	
14. Invarianți și diferențe în analiza fenomenului religios. Pregătire pentru examen.	Expunerea, explicația, dialogul.	

Bibliografie

- Bonte, Pierre, Izard, Michel (coord.), *Dicționar de etnologie și antropologie*, Ed. Polirom, Iași, 1999.
- Copans, Jean, *Introducere în etnologie și antropologia culturală*, Ed. Polirom, Iași, 1999.
- Geraud, Marie-Odile, Leservoisier, Olivier, Pottier, Richard, *Noțiunile-cheie ale etnologiei*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Segalen, Martine (coord.), *Etnologie. Concepte și arii culturale*, Editura Amarcord, Timișoara, 2002.
- De Radkowski, Georges – Hubert, *Antropologie generală*, Ed. Amarcord, Timișoara, 2000.
- Lévi-Strauss, Cl., *Antropologia structurală*, Ed. Politică, București, 1978.
- Leakey, Richard, *Originea omului*, Ed. Humanitas, București, 1995.
- Mișu, Achim, *Antropologie culturală*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 1999 (și celelalte ediții).
- Mihăilescu, Vintilă, *Antropologie. Cinci introduceri*, Ed. Polirom, Iași, 2009.
- Pribac, Sorin, *Orientări și curente în antropologia culturală*, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2004.
- Branda, Alina, *Repere în antropologia culturală*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2002.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei a fost elaborat pe baza unei bibliografii actualizate din domeniul antropologiei culturale/ antropologiei și sociologiei religiilor și este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare.
- Disciplina furnizează studenților cunoștințele, competențele și abilitățile necesare în acord cu cerințele profilului și specializării, respectiv ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Formarea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenului religios; - Identificarea corectă a principalelor concepte și curente din domeniul antropologiei religiilor; - Identificarea trăsăturilor specifice ale faptelor din câmpul religiei, - Utilizarea unui limbaj științific corect.	Examen scris	80%
10.5 Seminar/laborator	- Abordarea domeniului	- Participarea la seminarii	20%

	religios local în relație cu cel universal - Familiarizarea cu idei și texte esențiale din bibliografia antropologiei religiilor	Lucrare la termen	
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura principalelor texte discutate la curs • Lectura textelor care vor fi analizate la seminar • Capacitatea de a identifica conceptele și curente studiate 			